

আলফ্ৰেড ৰেজিনাল্ড ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউন

সামাজিক গাঁথনিৰ ধাৰণা:

সামাজিক গাঁথনিৰ ধাৰণা আৰু ইয়াৰ কাৰ্য্যকৰী বৈশিষ্ট্যসমূহ ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনে তেওঁৰ “ষ্ট্ৰাকচাৰ এণ্ড ফাংচন ইন প্ৰিমিটিভ ছ’চাইটি” (১৯৫২) নামৰ গ্ৰন্থখনত বৰ্ণনা কৰিছে। তেওঁৰ মতে গঠনৰ ধাৰণাটোৱে ইটোৱে সিটোৰ লগত জড়িত অংশবোৰৰ কোনো ধৰণৰ বৃহত্তৰ ঐক্যৰ ব্যৱস্থাক বুজায়। উদাহৰণস্বৰূপে, ঘৰৰ গঠনে দেৱাল, চাল, কোঠা, পথ, খিৰিকী আদিৰ ব্যৱস্থা উন্মোচন কৰে। সামাজিক গাঁথনিত চূড়ান্ত উপাদান হ’ল ব্যক্তিৰ ইজনে সিজনৰ সৈতে সম্পৰ্কিত ব্যৱস্থা। উদাহৰণস্বৰূপে, এখন গাঁৱত ব্যক্তিৰ পৰিয়াললৈ ব্যৱস্থা পোৱা যায়, যিটো আকৌ এটা গাঁথনিগত বৈশিষ্ট্য। যেনে, এটা পৰিয়ালত আমি মা, ভাই, ভনীয়েক, ককা, পেহী ইত্যাদি পাওঁ।

সামাজিক জীৱনৰ গাঁথনিগত বৈশিষ্ট্যসমূহ: এ.আৰ. ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউন, সামাজিক জীৱনৰ গাঁথনিগত বৈশিষ্ট্যসমূহ তলত দিয়া ধৰণে:

সামাজিক গোটৰ অস্তিত্ব: সামাজিক গাঁথনি পৰিয়াল, বংশ, অংশ, সামাজিক অনুমোদন, টোটেমিক গোট, সামাজিক শ্ৰেণী, জাতি গোট, আত্মীয়তা ব্যৱস্থা আদি সকলো ধৰণৰ সামাজিক গোটৰে গঠিত। এই গোটসমূহৰ মাজৰ আন্তঃসম্পৰ্কই সামাজিক গাঁথনিগতৰ মূল গঠন কৰে অদ্ভুত ঘটনা।

গোটৰ আভ্যন্তৰীণ গঠন: এই গোটবোৰৰ নিৰ্দিষ্ট আভ্যন্তৰীণ গঠন থাকে। উদাহৰণস্বৰূপে, পৰিয়াল এটা পিতৃ, মাতৃ আৰু তেওঁলোকৰ সন্তানৰ সম্পৰ্কৰে গঠিত।

সামাজিক শ্ৰেণীত ব্যৱস্থা: এই গোটবোৰক সামাজিক শ্ৰেণী আৰু শ্ৰেণীত সজ্জিত কৰা হয়। উদাহৰণ স্বৰূপে পাশ্চাত্য সমাজত অৰ্থনৈতিক শ্ৰেণী আৰু ভাৰতীয় সমাজৰ জাতি।

সামাজিক পাৰ্থক্য: বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ মাজত সামাজিক পাৰ্থক্য আছে যিটো লিংগ, অৰ্থনৈতিক পাৰ্থক্য, আৰু কৰ্তৃত্ব আৰু জাতিগত পাৰ্থক্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ় লৈ উঠে। উদাহৰণস্বৰূপে ভাৰতত ব্ৰাহ্মণ আৰু শূদ্ৰৰ মাজত সামাজিক পাৰ্থক্য আছে।

ডায়েডিক সম্পৰ্কত ব্যক্তিৰ ব্যৱস্থা: ডায়েডিক সম্পৰ্কৰ উদাহৰণ হ’ল মালিক আৰু চাকৰৰ দৰে ব্যক্তিৰ পৰা ব্যক্তিৰ সম্পৰ্ক।

গোট আৰু ব্যক্তিৰ মাজত পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া-কলাপ: ব্যক্তিৰ মাজত পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া-কলাপ সহযোগিতা, সংঘাত, থকাৰ ব্যৱস্থা আদি জড়িত সামাজিক প্ৰক্ৰিয়াত দেখা যায় আনহাতে জাতি আন জাতিৰ সৈতে যুদ্ধলৈ যোৱাৰ সময়ত গোটৰ মাজৰ পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া-কলাপ দেখা যায়।

সামাজিক গাঁথনিৰ প্ৰকাৰ: ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ মতে সামাজিক প্ৰতিষ্ঠানৰ গুৰুত্ব হ’ল সামাজিক গাঁথনি হৈছে ব্যক্তিৰ ব্যৱস্থা যিটো প্ৰতিষ্ঠানৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত আৰু সংজ্ঞায়িত কৰা হয়। সামাজিক গাঁথনি অধ্যয়নৰ আৰ্হি দুবিধ অৰ্থাৎ প্ৰকৃত সামাজিক গাঁথনি আৰু সাধাৰণ সামাজিক গাঁথনি। ‘প্ৰকৃত

সামাজিক গাঁথনি' ব্ৰাউনৰ মতে ব্যক্তি আৰু গোটৰ মাজৰ সম্পৰ্ক সময়ে সময়ে সলনি হয়। নতুন সদস্যসকল অনুপ্ৰৱেশৰ জৰিয়তে বা জন্মৰ দ্বাৰা সৃষ্টি হয়, আনহাতে আন কিছুমানে মৃত্যু আৰু প্ৰব্ৰজনৰ দ্বাৰা ইয়াৰ পৰা ওলাই যায়। ইয়াৰ উপৰিও বিবাহ আৰু বিবাহ বিচ্ছেদ হয় য'ত সদস্যসকল কেইবাবাৰো সলনি হয়। এইদৰে প্ৰকৃত সামাজিক গাঁথনি বহু সময়ত পৰিৱৰ্তন হৈয়েই থাকে। আনহাতে সাধাৰণ সামাজিক গাঁথনিত তুলনামূলকভাৱে দীৰ্ঘদিন ধৰি স্থিৰ হৈ থাকে। উদাহৰণস্বৰূপে, যদি কোনোবাই গাঁওখনলৈ যায় আৰু কেইবছৰমানৰ পিছত অৰ্থাৎ ১০ বছৰৰ পিছত পুনৰ সেই বিশেষ গাঁওখনলৈ যায় তেন্তে তেওঁ দেখা পায় যে গাঁওখনৰ বহু সদস্যৰ মৃত্যু হৈছে আৰু আন কিছুমানৰ নামভৰ্তি হৈছে। এতিয়া তেওঁলোক আগৰ ভ্ৰমণতকৈ ১০ বছৰ বয়সত বাচি আছে। ইজনে সিজনৰ লগত তেওঁলোকৰ সম্পৰ্ক বহু দিশত সলনি হৈছে; কিন্তু সাধাৰণ গাঁথনিটো কম বেছি পৰিমাণে একে আৰু অব্যাহত থাকে। এইদৰে ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনে এই মতামত ৰাখিছিল যে কেতিয়াবা গাঁথনিগত ৰূপটো ক্ৰমান্বয়ে বা হঠাতে সলনি হ'ব পাৰে কিন্তু হঠাতে পৰিৱৰ্তন ঘটিলেও গঠনৰ ধাৰাবাহিকতা যথেষ্ট পৰিমাণে বজাই ৰখা হয়।

গঠন আৰু কাৰ্য্য:

তেতিয়াৰ গঠন আৰু কাৰ্য্যৰ মাজৰ সম্পৰ্কটো চিত্ৰিত কৰিবলৈ ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনে পুনৰ জীৱবিজ্ঞানৰ ফালে মুখ কৰে। জীৱৰ গঠন ইয়াৰ অংশসমূহৰ ক্ৰমবদ্ধ ব্যৱস্থাৰে গঠিত আৰু অংশটোৰ কাৰ্য্যসমূহ হ'ল জীৱ এটাৰ গঠনক আন্তঃসম্পৰ্কিত কৰা। একেদৰে সামাজিক গাঁথনি ব্যক্তি আৰু গোটৰ ক্ৰমবদ্ধ ব্যৱস্থা। ব্যক্তিৰ কাৰ্য্যসমূহ সমাজ আৰু সামাজিক জীৱৰ গাঁথনিৰ প্ৰতি। দৰাচলতে সামাজিক গাঁথনি আৰু সামাজিক জীৱনৰ মাজৰ আন্তঃসংযোগ। গোটৰ ব্যক্তিগত সদস্যৰ স্বভাৱ বিবেচনা কৰি সামাজিক গাঁথনি অধ্যয়ন কৰা নহয়, বৰঞ্চ সমাজখনক স্থায়ী কৰি তোলা কাৰ্য্যসমূহৰ ব্যৱস্থা পৰীক্ষা কৰি অধ্যয়ন কৰা উচিত। তেওঁ আৰু আঙুলিয়াই দিয়ে যে জীৱৰ অংশবোৰৰ ইটোৱে সিটোৰ লগত সম্পৰ্ক স্থিৰ নহয়। জীৱ এটাৰ বিষয়ে গোটেই কথাটো হ'ল যে যদি জীৱটো জীয়াই থাকে তেন্তে ইয়াৰ গঠন-অংশৰ সম্পৰ্কৰ সেই অধ্যয়ন, ইয়াৰ গঠন বজাই ৰখা প্ৰক্ৰিয়াসমূহৰ কাৰ্য্যকলাপৰ অধ্যয়নৰ দ্বাৰা সক্ৰিয় হ'ব লাগিব। সকলো ধৰণৰ জীৱতে মৃত জীৱৰ বাহিৰেও গঠন আৰু কাৰ্য্য যুক্তিসংগতভাৱে ৰেখাযুক্ত। এইদৰে গঠন আৰু কাৰ্য্য যুক্তিসংগতভাৱে সংযুক্ত আৰু গঠন আৰু কাৰ্য্যই ইটোৱে সিটোক সমৰ্থন কৰে আৰু ইটোৱে সিটোৰ ধাৰাবাহিকতাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয়।

এটা সম্প্ৰদায়ৰ সামাজিক জীৱনক সামাজিক গাঁথনিৰ কাৰ্য্যকলাপ বুলি সংজ্ঞায়িত কৰিব পাৰি। উদাহৰণস্বৰূপে, অপৰাধৰ শাস্তি বা কোনো অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়াৰ অনুষ্ঠানৰ দৰে পুনৰাবৃত্তিমূলক কাৰ্য্যকলাপৰ কাৰ্য্যই সামগ্ৰিকভাৱে সামাজিক জীৱনত ইয়াৰ ভূমিকা আৰু সেয়েহে গাঁথনিগত ধাৰাবাহিকতা বজাই ৰখাত ইয়াৰ অৱদান।

ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ মতে গঠন আৰু কাৰ্য্যৰ মাজত পাৰ্থক্যৰ গুৰুত্ব হ'ল ইয়াক সামাজিক জীৱনৰ ৰূপত ধাৰাবাহিকতা আৰু পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰক্ৰিয়া দুয়োটাৰে অধ্যয়নত প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি। তেওঁৰ মতে বিভিন্ন সংস্কৃতিত একেধৰণৰ বস্তুৰ অৰ্থ বেলেগ বেলেগ হ'ব পাৰে আৰু লগতে বিভিন্ন বস্তুৰ কামো একে হ'ব পাৰে। যদিও ইহঁতৰ ব্যক্তিগত অৰ্থ আৰু কাৰ্য্য আছে, তথাপিও ইহঁতৰ সামাজিক কাৰ্য্য একেবাৰেই তুলনামূলক।

ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ গাঁথনিগত কাৰ্য্যকৰী নিয়ম: ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ মতে আইন হৈছে অস্তিত্ব অব্যাহত ৰখাৰ এক প্ৰয়োজনীয় চৰ্ত। ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ মতে যিকোনো ধৰণৰ বিষয়ৰ বিষয়ে সাধাৰণীকৰণ দুবিধ:

সাধাৰণ মতামতৰ সাধাৰণীকৰণ

পদ্ধতিগতভাৱে কৰা নিখুঁত পৰ্যবেক্ষণৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা প্ৰমাণৰ পদ্ধতিগত পৰীক্ষাৰ দ্বাৰা প্ৰদৰ্শিত হোৱা সাধাৰণীকৰণ। এই বিশেষ ধৰণৰ সাধাৰণীকৰণক বৈজ্ঞানিক নিয়ম বুলিও কোৱা হয়।

ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ গাঁথনিগত কাৰ্য্যকৰীতাৰ সমালোচনা:

ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ গাঁথনিগত আৰু কাৰ্য্যকৰী দৃষ্টিভংগীক অতিশয় সমালোচনাৰ সন্মুখীন হৈছে। কিছুমান উপযোগী আৰু কিছুমান অসাৰ। প্ৰধান সমালোচনাসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা হৈছে:

একাংশ সমালোচকৰ মতে সমাজখনক জীৱিত জীৱ হিচাপে চোৱাটো ভুল কাৰণ জীৱৰ গাঁথনি সলনি নহয়, কিন্তু সমাজখনে সলনি হয়?

সামাজিক পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি নিজৰ বিমূৰ্ততাই সামাজিক বাস্তৱতাক সকলো বিশদভাৱে প্ৰতিফলিত কৰে বুলি ধৰি লোৱাৰ পৰাই এটা ভুলৰ সৃষ্টি হয়।

এই পদ্ধতি অনুসৰি সমাজৰ একত্ৰীকৰণৰ কাৰ্য্যসমূহ নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়। বিশ্লেষণ কল্পনাৰ ভিত্তিত কৰা হয়, কোনো সুনিৰ্দিষ্ট ক্ষেত্ৰৰ অভাৱত।

এই পদ্ধতিত ব্যাখ্যাসমূহ প্ৰযুক্তিগত য'ত উদ্দেশ্যৰ ক্ষেত্ৰত ফলনটো ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। গাঁথনিগত কাৰ্য্যকৰীতাই গতিশীলৰ ঠাইত স্থিতিশীল বুলি বিশ্বাস কৰে; কিন্তু ইয়াত পৰিৱৰ্তনৰ সৈতে মোকাবিলা কৰা হোৱা নাই।

এই পন্থাই মূলতঃ পুঁজিবাদ আৰু শাসক শ্ৰেণীক সমৰ্থন কৰে যাৰ ফলত শাসন কৰিবলগীয়া জনসাধাৰণৰ শোষণ হয়।

গাঁথনিগত কাৰ্য্যকৰীতাই কাৰণ আৰু কাৰ্য্যৰ মাজত সন্দেহৰ সৃষ্টি কৰে। ইয়াত আচৰণৰ ফলাফল আৰু ইয়াৰ কাৰণৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য উন্মোচিত নহয়।

এই পদ্ধতিয়ে সামাজিক ব্যৱস্থাক এক সংহত সামগ্ৰিক হিচাপে গণ্য কৰে; কেতিয়াবা এনে পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হয় য'ত সমাজখনক ভাৰসাম্যহীনতা আৰু ভাৰসাম্যহীনতাৰ অৱস্থাত দেখা যায়।

এই গাঁথনিগত কাৰ্য্যকৰীতা মূল্যবোধ পক্ষপাতদুষ্ট; যিয়ে প্ৰায়ে দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰে যে উদ্দেশ্যটো শৃংখলাবদ্ধভাৱে ৰখা হৈছিল নেকি।

যদিও ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ গাঁথনিগত কাৰ্য্যকৰীতাবাদৰ দৃষ্টিভংগীক বহু দিশত সমালোচনা কৰা হৈছে, তথাপিও এই পদ্ধতিৰ বহু দিশৰ পৰা কিছুমান উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য আছে। ইয়াৰে কিছুমান হ'ল-

এই পদ্ধতিয়ে জ্ঞান আৰু আইনৰ ভেটি প্ৰদান কৰে যাৰ দ্বাৰা সামাজিক আচৰণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পৰা যায়।

ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউনৰ গাঁথনিগত কাৰ্য্যকৰীতাবাদৰ পদ্ধতিয়ে এটা ধাৰণাগত কাঠামো প্ৰদান কৰে যাৰ জৰিয়তে সামাজিক পৰিঘটনাৰ পৰ্যবেক্ষণ আৰু ব্যাখ্যা বৈজ্ঞানিকভাৱে সম্ভৱপৰ।

এই পদ্ধতিয়ে কিছুমান তত্ত্ব আৰু নীতি গঢ়ি তোলে যাৰ দ্বাৰা সামাজিক তথ্যসমূহ সহজে ব্যাখ্যা কৰিব পৰা যায়।